

Научна автобиография
на
доц. д-р РАДОСТИН ДИМИТРОВ РУСЕВ

E-mail: rad.dim.rus@gmail.com; radrusev@abv.bg

Образование:

1993. БАН, Институт за литература – доктор по филология. Тема на дисертацията: „Валентин Распутин и "селската проза" в съвременната руска литература”

1989–1992. БАН, Институт за литература – редовен докторант

1981–1986. Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий”, Руска филология. Втора специалност – История (1983–1984 Государственный институт русского языка им. А. С. Пушкина, Москва, Россия)

Академични длъжности:

1992–досега. БАН, Институт за литература:

2003–досега. Доцент (старши научен сътрудник II ст.). Тема на хабилитационния труд: „Метафорите на постмодернизма в руската литература”

1998–2003. Научен сътрудник I ст.

1994–1998. Научен сътрудник II ст.

1992–1994. Филолог-проучвател

Области на научен интерес: руска художествена литература (XX и XXI век); българо-руски литературни диалози през XX век; култура и литература на руската емиграция в България (20-те и 30-те г. на XX век); постмодернизъм и литература; литература и интернет, театър и литература.

Публикации:

Монографии:

С маска и няколко лица. Валентин Распутин и руската "селска проза" (60-те - 80-те г. на XX век) (2000)”.

Колективни трудове:

Периодика на руската емиграция в България (1920–1943). Енциклопедичен справочник / Отговорен редактор Р. Русев. Съставители, автори на статиите и редактори Р. Русев, Х. Манолакев, Й. Люцканов, Р. Илчева, Г. Петкова. – София : Издателски център „Боян Пенев”, 2012. – 764 с.

Съставителство и редакция на научни сборници:

Межкултурната комуникация и руските литературни модели. Межкултурна комуникация и руските литературни модели / Състав. и ред. Илиана Вladoва, Христо Манолакев, Радостин Русев, Ирина Захариева. – София : Форум „България – Русия”, 2006. – 215 с.

Теодор Траянов и неговата епоха / Състав. и ред. Стоян Илиев, Емилия Стайчева, Радостин Русев. – София : Издателски център „Боян Пенев”, 2008. – 328 с.

„Погасло дневное светило...”. Руската литературна емиграция в България 1919–1944 / Състав. и научни ред. Радостин Русев, Йордан Люцканов, Христо Манолакев. – София : Академично издателство „Проф. Марин Дринов”, 2010. – 464 с.

Руската литература в мрежата: текстове и четене / Състав. и ред. Радостин Русев, Магдалена Костова-Панайотова, Йордан Люцканов. – София : Херон прес, 2010. – VIII+104 с.

България и Россия (XVIII–XX вв.): взаимопознание / Ответственные редакторы Г.Д. Гачев, Р. Дамянова. Члены редколлегии Г.К. Венедиктов, И.И. Калиганов, Л. Минкова, Н.Н. Пономарева, Н. Пытова, Р. Русев, М.Г. Смольянинова. – Москва : типография ООО «Океан», 2010, 476 с.

Периодика на руската емиграция в България (1920–1943). Енциклопедичен справочник / Отговорен редактор Р. Русев. Съставители, автори на статиите и редактори Р. Русев, Х. Манолакев, Й. Люцканов, Р. Илчева, Г. Петкова. – София : Издателски център „Боян Пенев”, 2012. – 764 с.

Russian Classical Literature Today: The Challenges/Trials of Messianism and Mass Culture. Edited by Yordan Lyutskanov, Hristo Manolakev and Radostin Rusev. Cambridge Scholars Publishing, 2014. – 386 p. ISBN (10): 1-4438-5904-4, ISBN (13): 978-1-4438-5904-2.

България и Русия (XVIII–XXI век) – пътища и кръстопътища / Редакционна колегия Румяна Дамянова (гл. редактор), Игор Калиганов (гл. редактор), Радостин Русев (зам. гл. редактор), Николета Пытова (секретар), Камен Михайлов, Елена Узеньова, Григорий Венедиктов, Виктор Косик. – София : Издателски център „Боян Пенев”, 2017. – 376 с. ISBN 978-619-7372-05-02.

България и Россия (XVIII–XXI вв.). Стереотипы: возникновение, бытование, разрушение / Ответственные редакторы И.И. Калиганов, Р. Дамянова. Члены редколлегии Е.С. Узенева, Р. Русев (зам. отв. редактора), В.И. Косик, Н. Пытова (отв. секретарь). – Москва, Институт славяноведения РАН, 2019. – 320 с.

По-важни публикации – студии и статии в научни сборници и списания:

„Новата вълна” в руската проза и съвременният литературен процес. // Литературна мисъл, 1990, № 10, с. 89-93.

Фолклорни и митологични реминисценции в повестите на В.Распутин. // Научни трудове на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, том 32, кн. 1, 1994-Филологии. – Пловдив, 1994, с. 521-528.

Руската литературна емиграция в България: духовна мисия, ценности. // Изгнаничеството. Драма и мотивация. Завръщането на съвременните славянски емигрантски литератури у дома. – София : Академично издателство „Проф. Марин Дринов” и издателство „Карина М”, 1996, с. 229-241.

Руски писатели-изгнаници в България през 20-те и 30-те години на XX век. // Славянските култури и съвременната цивилизация. Славянски летописи, том III. – София, 1999, с. 161-171.

Реализмът, модернизмът и постмодернизмът в художествената панорама на столетието. // Западноевропейският модернизъм и славянските литератури (края на XIX – началото на XX век и 20-те г.). – Велико Търново : Университетско издателство „Св.св. Кирил и Методий”, 1999, с. 325-336.

Постсоветская русская литература – между традиционным реалистическим произведением и постмодернистским текстом. // Русский язык и русская литература в современном обществе. – Шумен : Университетско издателство „Епископ Константин Преславски”, 1999, с. 299-305.

Руското емигрантско присъствие в българския литературен живот през 20-те години на XX век. // Бялата емиграция в България. – София : ИК Гутенберг, 2001, с. 213-220.

Литературные газеты и журналы русской эмиграции в Болгарии (1921-1943 годы). // Славяноведение. Москва, 2001, № 4, с. 83-90.

Метафорите на постмодернизма в романа на Марк Харитонов „Линии судьбы, или Сундучок Милашевича”. – Болгарская русистика, 2001, № 3-4, с. 69-76.

„Що е това автор?” в литературата на постмодернизма. // Четене на литературната класика. Юбилеен сборник в чест на 60-годишнината на проф. д.ф.н. Петко Троев. – София : Факел, 2002, с. 155-160.

Постмодернистичните координати на руския текст. // Литературна мисъл, 2002, № 2, с. 115-136.

Литературные газеты и журналы русской эмиграции в Болгарии (1919-1941 гг.). // Вестник Московского университета. Сер. 9. Филология, 2002, № 5, с. 110-121.

За генезиса на руския литературен постмодернизъм. // Проблеми, имена и школи в руското литературознание през XX век. - София : Факел, 2003, с. 184-188.

Парадоксите на Исак Бабел („Одески разкази”). // Болгарская русистика, 2003, № 3-4, с. 38-46.

Човекът в литературата и литературният герой в края на XX век. // Болгарская русистика, 2004, № 1-2, с. 74-79.

Русско-болгарский литературный диалог в XX веке. // Русская словесность в мировом культурном контексте. Материалы международного конгресса. Фонд Достоевского. Москва, 14-19 декабря 2004 г., с. 74-77.

Сънищата в художествената система на Валентин Распутин. // The Tireless Seeker. Неуморният търсач. Сборник научни статии посветен на 30-годишната преподавателска и научноизследователска работа на доц. д-р Ивайло Петров. – Шумен : Издателство „Аксиос”, 2005, с. 307-311.

Диалогът между света и текста („Светът като книга”). // Класика и литературна история. – Благоевград : Университетско издателство „Неофит Рилски”, 2005, с. 116-122.

Предизвикателството хипертекст, или края на книгата. // Межкултурната комуникация и руските литературни модели. Межкултурная коммуникация и русские литературные модели. – София, 2006, с. 136-145.

Теодор Траянов и неговата „Песен на песните“ – самотни страници в българската литература. // Езиков свят / Orbis Linguarum. Том 2. - Благоевград, 2006, с. 46-51.

„Диалогът“ Цветаева – Ахматова. // Езиков свят / Orbis Linguarum. Том 4. - Благоевград, 2007, с. 101-109.

Руската художествена проза в края на XX век: под знака на еkleктиката и естетическия плурализъм. // Руската литература – културни диалози. Материали от Международната научна конференция, посветена на 75-годишния юбилей на проф. д-р Ангел Анчев. – Велико Търново : Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2008, с. 134-142.

Траяновата „Песен на песните“ и поезията на руските младосимволисти: интертекстуални диалози. // Теодор Траянов и неговата епоха. – София : Издателски център „Боян Пенев“, 2008, с. 36-47.

Специфика русской эмигрантской журналистики и публицистики в Болгарии (1920–1943 гг.). // Русское зарубежье – духовный и культурный феномен: Международный сборник научных статей. Выпуск 2. – Москва : Московская академия образования Натальи Нестеровой, 2008, с. 30-34.

О «диалоге» между миром и текстом. // Вопросы лингвистики и литературоведения. Научный журнал. – Астрахань, Издательский дом «Астраханский университет», 2008, № 2 (2), с. 83-88.

Руско-български литературни диалози през XX и в началото на XXI век. // Списание на Българската академия на науките, година СХХІІ, книжка 5/2009, с. 64-69.

Руският дух в изгнание (из литературния живот на руската емиграция в България през 20-те и 30-те години на XX век). // „Погасло дневное светило...“. Руската литературна емиграция в България 1919–1944 / Състав. и науч. ред. Радостин Русев, Йордан Люцканов, Христо Манолакев. – София : Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 2010, с. 111-145.

Руската преводна литература в българското интернет пространство. // Руската литература в мрежата: текстове и четене / Състав. и ред. Радостин Русев, Магдалена Костова-Панайотова, Йордан Люцканов. – София : Херон прес, 2010, с. 94-100.

Русская эмиграция в Болгарии 1918–1944 гг. (в контексте русско-болгарского культурного диалога, межславянского культурного общения и славянской идеи) // Болгария и Россия (XVIII–XX вв.): взаимопознание. – Москва : типография ООО «Океан», 2010, с. 133-146.

Поетиката на постмодернизма в романа на Валерий Залотуха „Великий поход за освобождение Индии“. // Юбилеен сборник 35 години катедра Обща и сравнителна литературна история” Великотърновски университет. – Велико Търново : Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2010, с. 106-112.

Марина Цветаева и Анна Ахматова – полюсы «серебряного века». // 11-21. yüzyıllarda Rus Edebiyatı: Tipoloji, Poetika, Yorum, Çeviri Sorunları = Русская литература XI-XXI веков: проблемы типологии, поэтики, интерпретации, перевода. / hazırlayan İdar Yunusov. İstanbul: Fatih Üniversitesi, 2011, с. 53–62.

„Эмиграция перед развязкой“ (о проекте И. Л. Солоневича „Наша газета“, 1938–1940) // Русское зарубежье и Вторая мировая война: IV Культурологические чтения

„Русская эмиграция XX века” (Москва, 28-29 марта 2011 года) : сб. докл. / сост. И. Ю. Белякова. Москва, Дом-музей М. Цветаевой, 2013, с. 211-219.

Доля или недоля: писатель и литература в тоталитарную и дигитальную эпохи // Toronto Slavic Quarterly. Academic Journal in Slavic Studies / Editor: Zahar Davidov. – The Department of Slavic Languages and Literatures at University of Toronto. №. 44, Spring 2013, p. 8-19.

Dolya or Nedolya: Writers and Literature in the Totalitarian Society and in the Digital Age // Russian Classical Literature Today: The Challenges/Trials of Messianism and Mass Culture. Edited by Yordan Lyutskanov, Hristo Manolakev and Radostin Rusev. Cambridge Scholars Publishing, 2014, p. 14-24.

Български образи, теми и реалии в руската художествена проза (краят на XX и началото на XXI век). // България и Русия (XVIII–XXI век) – пътища и кръстопътища. – София : Издателски център „Боян Пенев”, 2017, с. 281-291.

„Потомка“ на Елисавета Багряна в руски преводи (Марина Цветаева, Анатолий Бинецки). // Интерпретираме руската литература. Сборник в чест на 75-годишнината на проф. дфн Петко Троев. / Състав. и ред. Ангелина Вачева, Галина Петкова, Румяна Парашкевова, науч. ред. Ренета Божанкова. – София : Факултет по славянски филологии, СУ „Св. Климент Охридски“, 2018, с. 163-169.

От литературы к политике: О метаморфозе газеты Кружка русских молодых поэтов и писателей в Болгарии «Молодое слово» (1931–1937). // Метрополия и диаспора: Литературные объединения 1920–1930-х годов в СССР и Русском зарубежье. VI Культурологические чтения «Русская эмиграция XX века» (Москва, 25–26 марта 2015). – Москва : Дом-музей Марины Цветаевой, 2018, с. 38-46.

Течения в руската емигрантска обществена мисъл в България през 20-те и 30-те години на XX век. – <https://sesdiva.eu/virtualni-stai/ruska-emigracia-balkani/item/61-techeniya-v-ruskata-emigrantska-obshtestvena-misul-v-bulgaria-prez-20-te-30-te-godini-na-xx-vek>. 2018 г.

Славянофилството, славянската идея и руската емигрантска интелигенция в България през 20-те и 30-те години на XX век. – <https://sesdiva.eu/virtualni-stai/ruska-emigracia-balkani/item/60-slavyanstvoto-slavyanskata-ideya-i-ruskata-emigradska-inteligenciya>. 2018 г.

Руски отражения върху българската литература през XX век. – <https://sesdiva.eu/virtualni-stai/kulturen-obmen/item/94-russian-reflections-bulgarian-literature>. 2019 г.

Ръкописни и машинописни списания на руската бяла емиграция в България. – <https://sesdiva.eu/virtualni-stai/ruska-emigracia-balkani/item/151-handwritten-and-typewritten-magazines-of-russian-white-emigration-in-bulgaria-bg>.

Мифологеми руского символизма в поезии Теодора Траянова. // България и Россия (XVIII–XXI вв.). Стереотипи: възникновение, бытование, разрушение / Ответственные редакторы И.И. Калиганов, Р. Дамянова. Члены редколлегии Е.С. Узенева, Р. Русев (зам. отв. редактора), В.И. Косик, Н. Пытова (отв. секретарь). – Москва, Институт славяноведения РАН, 2019, с. 212-226.

Из българских поэтов. // Марина Цветаева. В свете рабочей лампы. Собрание поэтических переводов. – Москва : Бослен, 2019, с. 220-227.

Елисавета Багряна в „Малка антология на съвременната българска лирика” (1937) на Анатолий Бинецки. // Е. Багряна. 125 години от рождението ѝ. – София : Издателство „Парадигма”, 2019, с. 251-263.

Фолклорното и поетическото творчество на българите през погледа на руски писатели емигранти от първата вълна (20-те – 40-те г. на XX век). // Маршрути на книжовно общуване между източните и южните славяни (XI–XX век). София. Издателски център „Боян Пенев“, с. 395-411.

Статии и персоналии в енциклопедии, речници и справочници:

Речник по нова българска литература (1878-1992). – София, 1994 г.: Величков, Георги, с. 59. Цветков, Иван, с. 405-406. Цончев, Дончо, с. 408-409.

Периодика на руската емиграция в България (1920–1943). Енциклопедичен справочник / Отговорен редактор Р. Русев. Съставители, автори на статиите и редактори Р. Русев, Х. Манолакев, Й. Люцканов, Р. Илчева, Г. Петкова. – София : Издателски център „Боян Пенев”, 2012. – 764 с.: Бюлетень, с. 29–31. Водяк, с. 95–99. Газета на кръжок на любители на сценическото изкуство „Баян”, с. 100–102. Глушитель, с. 109–111. Голос на руската младеж, с. 184–189. Ден на руската култура, с. 216–221. Зарубежен глас, с. 279–283. Изгнаник, с. 288–293. Компас, с. 422–424. Листок на студентския академически кръжок, с. 457–462. Младото слово, с. 463–467. Нашата газета, с. 478–484. Неделя, с. 502–505. Новият път, с. 510–516. Отрада, с. 537–539. Потешният, с. 542–548. Русия, с. 563–566. Руският инвалид, с. 619–623. Руското телеграфно агентство „Руссаген”, с. 644–645. Руското ехо, с. 646–649. Русь, с. 650–669 (с Христо Манолакев). Русь, с. 670–678. С Богом, с. 679–682. Свободна реч, с. 683–689. Софийското болото, с. 701–703. Шопот, с. 722–723. Эос, с. 724–728.

Енциклопедия „Българско възрождение. Литература. Периодичен печат. Литературен живот. Културни средища”. Т. 1 (А-Й). София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов”, 2014: Бицили, Пьотр Михайлович, с. 75-77.

Южните и източните славяни: Разнообразие и взаимодействие на писмените култури XI-XX век. Виртуален музей (<https://sesdiva.eu/>): Константин Дмитриевич Балмонт. – <https://sesdiva.eu/virtualni-stai/pisateli-i-ucheni-xix-xx-vek/item/37-konstantin-dmitriyevich-balmont>. 2018 г.; Анатолий Владимирович Бинецкий. – <https://sesdiva.eu/virtualni-stai/ruska-emigracia-balkani/item/97-anatoij-vladimirovich-bineckij>. 2019 г.; Василий Николаевич Нечитайлов. – <https://sesdiva.eu/virtualni-stai/ruska-emigracia-balkani/item/127-vasilij-nikolaevich-nechitajlov-bg>. 2019 г.

Научноизследователски проекти:

Ръководство на научноизследователски проекти на Института за литература при БАН: 2001–2003 г. „Теодор Траянов и неговата епоха“ (научен секретар на проекта). 2002–2007 г. „Руската литературна емиграция в България (20-те – 40-те г. на XX век)” (ръководител на проекта). Проектът е спечелил конкурс на Министерството на

образованието и науката за финансиране разработките на научно-изследователски проекти.

2007–2010 г. „Руската литература в мрежата: текстове и четене” (ръководител на проекта).

2009–2011 г. „България и Русия (XVIII-XXI век): утопии, образи, модели” (по договор между Института за литература при БАН и Института по славянознание при РАН, Москва; зам. ръководител на проекта).

2012–2014. „България и Русия (XVIII–XXI век) – стереотипи и деконструкции” (по договор между Института за литература при БАН и Института по славянознание при РАН, Москва; зам. ръководител на проекта).

От 2016 г. „Изгнанието и Творчеството като Съдба: Александър Митрофанович Фьодоров” (ръководител на проекта). Проектът е спечелил „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания по обществени предизвикателства – 2018 г.” на Фонд „Научни изследвания”.

Участие в научноизследователските проекти:

1997–1999 г.: „Интерпретационни аспекти на текста и интертекста в руската и българската литература“.

2000–2003 г.: „Руският повествователен канон“.

От 2005 г. „Диалогът на българската литература със света (XIX-XX век). Типологически и рецепционни аспекти“.

2006–2008 г. „България и Русия - представи и реалност в XVIII-XX век” (по договор между Института за литература при БАН и Института по славянознание при РАН, Москва).

2012–2014 г. „Руската литературна класика днес: изпитанията/предизвикателствата на месианизма и масовата култура”.

2018 – 2020 г. „Южните и източните славяни: многообразие и взаимодействие на писмените култури XI–XX век” (по програма ЕРА-НЕТ).